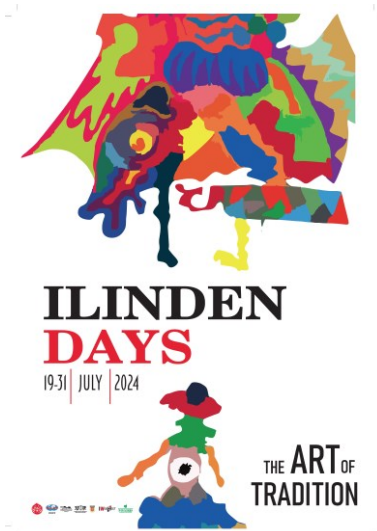

PROGRAM OF THE INTERNATIONAL CONFERENCE BITOLA, REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 2024

**THE SCIENCE OF
ETHNOMUSICOLOGY AND
ETHNOCHOREOLOGY
AND THE PRACTICE OF FOLKLORE
IN THE BALKANS**

5th EDITION

**26-29 JULY 2024
NI CENTER OF CULTURE – BITOLA
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA**

**SCIENTIFIC AND CULTURAL PROJECT OF THE
ASSOCIATION FOR BANAT CULTURE – TIMISOARA, ROMANIA
BASED ON THE PARTNERSHIP WITH THE NI CENTER OF CULTURE –
BITOLA, REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
www.apcb.ro | <https://ilindenskiidenovi.com>**

PARTNERS OF THE SCIENTIFIC AND CULTURAL PROJECT

INTERNATIONAL FESTIVAL FOR TRADITIONAL SONGS AND DANCES
ILINDEN DAYS – BITOLA, REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

Republic of North Macedonia
Ministry of Culture

MINISTRY OF CULTURE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

CITY HALL – MUNICIPALITY OF BITOLA,
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

EMBASSY OF ROMANIA IN THE REPUBLIC NORTH MACEDONIA

HONORARY CONSULATE OF ROMANIA IN BITOLA
REPUBLIC NORTH MACEDONIA

MUŽIČKA AKADEMIJA UNIVERZITETA „GOCE DELČEV“
ŠTIP, REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

CIOFF - INTERNATIONAL COUNCIL OF ORGANIZATIONS OF
FOLKLORE FESTIVALS

WEST UNIVERSITY OF TIMISOARA, ROMANIA

FACULTY OF MUSIC AND THEATER, TIMISOARA, ROMANIA

ACADEMY OF ARTS, UNIVERSITY OF BANJA LUKA

MUSICOLOGICAL SOCIETY OF THE REPUBLIC OF SRPSKA

AKADEMSKO DRUŠTVO ZA NEGOVANJE MUZIKE *GUSLE*
KIKINDA

UNION OF SERBS IN ROMANIA

INSTITUTE OF CULTURE OF ROMANIANS FROM VOJVODINA,
SERBIA

DISTINGUISHED OFFICIALS AND REPRESENTATIVES OF THE INSTITUTIONS,
HONORED RESEARCHERS AND PARTNERS,

WELCOME TO BITOLA!

It is proven that, the immeasurable ethno-folkloric creation and value does not cease to amaze through the diversity of folkloric cultural aspects and peculiarities of the Balkans. A cultural area, full of research opportunities, and which we, as researchers but also as an authentic-loving public, are amazed by the unexplored resources of current ethnomusicology and ethnochoreology.

Keeping the same intangible goal – establishing strong connections between specialists, the Board of Directors of The Association for Banat Culture from Timisoara - Romania, has proposed since 2023 to our partners from The NI Center of Culture Bitola - Republic of North Macedonia, the configuring the trajectory of organizing this edition with an inter-scientific role in a cultural partnership of the highest level.

Together with the conviction, that through our involvement as organizers, researchers, academics, cultural personalities, public lovers of folk art, important institutions and partners in this cultural strategy, we will make a remarkable contribution to highlighting our common culture and heritage.

The Association for Banat Culture, through the annual organization of International Conferences, returns by the common agreement of our partners from The NI Center for Culture Bitola, to include for the second time the theme of great interest to us – THE SCIENCE OF ETHNOMUSICOLOGY AND ETHNOCHOREOLOGY AND THE PRACTICE OF FOLKLORE IN THE BALKANS – and this event is happening now and here. This unique concept of the conference created by the scientific committee of the Association for the Culture of Banat in Timisoara, Romania, continues this year through an excellent approach and relevance at an academic level that will be found in future editions as well.

For this reason, starting with this event, the Journal RESEARCH AND STUDIES – Ethnomusicology, Byzatinology and Ethnology broadens its theme with an important field that could not be missing from the science of ethnomusicology and its interpretation without contributions to the research of the aspects of ethnochoreology.

We are honored for the integration of our scientific meeting within THE INTERNATIONAL FESTIVAL FOR TRADITIONAL SONGS AND DANCES ILIINDEN DAYS and to be present with the Academic Ensemble of Traditional Music ZVOANE BĂNĂȚENE and with students, from the Faculty of Music and Theater from Timisoara.

We can say, that we have succeeded in reconfiguring the map of ethnomusicology, ethnology and ethnochoreology in the Balkans from a scientific and cultural point of view. And we will continue it. True common cultural values will be complemented in these days by your outstanding scientific contributions that have been accepted by the selection committee

The true common scientific and cultural values will be complemented in these days by your outstanding scientific contributions that have been accepted by the selection committee and that contribute through all of us to the preservation, highlighting, restoration, interpretation of representative musical aspects.

ON BEHALF OF THE ORGANIZERS,

THE ASSOCIATION FOR BANAT CULTURE, TIMISOARA, ROMANIA
NI CENTRE OF CULTURE BITOLA, REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

MEMBERS OF THE MANAGERIAL PROJECT

Lucian Emil Roșca

Professor PhD Habil.
President – Association for Banat
Culture, Timisoara, Romania

Maja Andonovska Ilijevski

Director – NI Centre of Culture
Bitola, RN Macedonia

Adrian Călin Boba

Assoc. PhD
Vice-President – Association for Banat
Culture, Timisoara, Romania

MSc Ljupka Stefanovska

Magister of Ethnochoreology
Music Academy, University *Goce
Delcev* Stip, NI Centre of
Culture - Bitola, Macedonia, RN
Macedonia

MSc Valentin Soklevski

Magister of Ethnochoreology
Expert associate – NI Centre of Culture
Bitola, RN Macedonia

MEMBERS OF THE SCIENTIFIC COMMITTEE

Lucian Emil Roșca

Professor PhD Habil. – West University of Timisoara, Romania

Vladimir Janevski

Professor Ph.D – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

Jelena Jovanović

PhD Principal Research Fellow – Institute of Musicology of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, Serbia

Dragica Panić Kašanski

Professor PhD – Academy of Arts UNIBL Banja Luka, Serbia

Ljupka Stefanovska

Assistant Professor – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

Adrian Călin Boba

Assoc. PhD – *Aurel Vlaicu* University of Arad, Romania

Mădălina Rucsanda

Professor PhD Habil. – Transilvania University of Brasov, Romania

Dejan Popov

PhD Researcher – Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

Ion-Alexandru Ardereanu

Archdeacon, Assoc. Professor PhD – *Aurel Vlaicu* University of Arad, Romania

Hristijan Nikolovski

Assistant Professor – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

MEMBERS OF THE ORGANIZING COMMITTEE

Maja Andonovska Ilijevski

Director – NI Center for Culture - Bitola, RN Macedonia

PhD Lucian Emil Roșca

West University of Timisoara, Romania, Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

PhD Vladimir Janevski

Professor Ph.D – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

PhD Adrian Călin Boba

West University of Timișoara, Romania, Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

MSc Valentin Soklevski

Magister of Ethnochoreology, Expert associate –NI Centre of Culture - Bitola, RN Macedonia

MSc Ljupka Stefanovska

Magister of Ethnochoreology – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip; NI Centre of Culture Bitola, RN Macedonia

Zoran Petrović

Direktor – Academic Society for Music Preservation *Gusle* Kikinda, Serbia

PhD Dejan Popov

Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

PhD Vlad Spataru

Romanian Academy, School of Advanced Studies Bucharest; Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

PhD Sașa Iașin

Union of Serbs in Romania

PhD Maria Enescu

Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

PhD Lavinius Nikolajević

West University of Timișoara, Romania

PhD Ion-Alexandru Ardereanu

University *Aurel Vlaicu* from Arad, Romania, Association for Banat Culture, Timisoara, Romania

FRIDAY – 26/07/2024

9:30

ARRIVAL OF PARTICIPANTS AND REGISTRATION
NI CENTER OF CULTURE - BITOLA, RN MACEDONIA

10:00

OPENING OF THE CONFERENCE BY THE PRESENCE OF HONORED OFFICIALS
NI CENTER OF CULTURE - BITOLA, RN MACEDONIA

Maja Andonovska Ilijevski

Director – NI Center for Culture - Bitola, RN Macedonia

Dr. Tony Konjanovski

MAYOR OF BITOLA, RN Macedonia

HE Adela Monica Axinte

EMBASSY OF ROMANIA IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

HE Aleksandru Mamakis

HONORARY CONSULATE OF ROMANIA IN BITOLA, RN Macedonia

Lucian Emil Roșca

President – Association for Banat Culture Timișoara, Romania

Adrian Călin Boba

Vice-President – Association for Banat Culture Timișoara, Romania

Valentin Soklevski

Magister of Ethnochoreology, Expert associate –NI Center for Culture - Bitola,
RN Macedonia

Vladimir Janevski

Professor Ph.D – Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

Zoran Petrović

Director – Academic Society for Music Preservation *Gusle* Kikinda

WELCOME RECEPTION - COFFEE

CONFERENCE SESSION

NI Centre of Culture - Bitola	27.07.2024 SATURDAY 10:00	GREAT HALL SESSION 1 AND 2
--------------------------------------	--	---------------------------------------

MODERATORS (S. 1):

Assoc. PhD Adrian Călin BOBA

and

Assist. Professor Silvester PROLE

MODERATORS (S. 2):

Assist. Professor MSc. Tijana JANEVSKA

and

Assist. Professor PhD Lavinius NIKOLAJEVIĆ

NI Centre of Culture - Bitola	28.07.2024 SUNDAY 10:00	GREAT HALL SESSION 1 AND 2
--------------------------------------	--	---------------------------------------

MODERATORS (S. 1):

Assoc. PhD Adrian Călin BOBA

and

Assist. Professor Silvester PROLE

MODERATORS (S. 2):

Assist. Professor MSc. Tijana JANEVSKA

and

Assist. Professor PhD Lavinius NIKOLAJEVIĆ

S A T U R D A Y - 27/07/2024

10:00 – 11:00

MODERATORS (S. 1):

Assoc. PhD Adrian Călin BOBA
and
Assist. Professor Silvester PROLE

Professor PhD Dragica PANIĆ KAŠANSKI

Academy of Arts, University of Banja Luka, Department of Musicology and Ethnomusicology

dragica.panic-kasanski@au.unibl.org

RETROSPECTIONS AND REFLECTIONS OF THE ETHNOMUSICOLOGICAL WORK OF VLADO S. MILOŠEVIĆ

ABSTRACT

Vlado Milošević is a complex creative personality of the 20th century, who devoted his entire working life to music. History remembers him as an ethnomusicologist, visionary, erudite and educator, composer, pedagogue and choirmaster. Such a rich activity was based on an understanding of musical roots, rich research fieldwork, melographing and ethnomusicological analysis of urban and rural music. Along with the study of folk music heritage, he studied and knew the creative and performance principles of Western European music. This approach created the conditions for his artistic contribution.

The Academy of Arts of the University of Banja Luka and the Musicological Society of the Republic of Srpska, on the occasion of celebrating the centenary of his birth, founded the "Days of Vlado Milošević" 25 years ago. The purpose of this complex multi-day manifestation is the promotion and development of artistic and scientific creativity, the preservation of tradition through the figure and work of this great men, but also the promotion of contemporary creativity. Also, this paper deals with other projects and programs that represent

retrospections and reflections of Milošević's ethnomusicological and other creativity in the context of tradition as inspiration.

KEYWORDS: Ethnomusicology, Vlado S. Milošević, Musicological Society of the Republic of Srpska, tradition, stage

РЕТРОСПЕКЦИЈЕ И РЕФЛЕКСИЈЕ ЕТНОМУЗИКОЛОШКОГ РАДА ВЛАДЕ С. МИЛОШЕВИЋА

САЖЕТАК

Владо Милошевић је комплексна стваралачка личност 20. вијека, који је свој радни вијек потпуно посветио музици. Историја га памти као етномузиколога, визионара, ерудиту и просветитеља, композитора, педагога и хоровађу. Овако богата дјелатност темељила се на разумијевању музичких корјена, богатом истраживачком теренском раду, мелографисању и етномузиколошкој анализи градске и сеоске музике. Упоредо са изучавањем народног музичког наслеђа, учио је и познавао стваралачке и извођачке принципе западноевропске музике. Оваквим приступом су створени услови за његов умјетнички допринос. Поводом обиљежавања стогодишњице рођења, настала је прије 25 година манифестација „Дани Владе Милошевића“ којој је сврха промоција и развој умјетничког и научног стваралаштва, очување традиције кроз лик и дјело овог великана, али и промоција савременог стваралаштва. Такође, у овом тексту се говори и о другим пројектима и програмима који представљају ретроспекције и рефлексije Милошевићевог етномузиколошког и другог стваралаштва у контексту традиције као инспирације.

КЉУЧНИРИЈЕЧИ: Етномузиколошког, Владе С. Милошевића, Музиколошко друштво Републике Српске, Традиција на сцени

MA. Silvester PROLE

PMI Home of culture „MACEDONIJA“ – Gevgelija

Academy of Music, Ethnocoreology department, UGD Stip, RN Macedonia

s.prole@yahoo.com

ETHNOCOREOLOGICAL ANALYSIS OF THE ETHNOLOGICAL FILM MIRAVCI WEDDING RECORDED IN 1953

ABSTRACT

The oldest visual entries that give evidence of the traditional Macedonian culture are from the period of the XIV century, those are wall murals and

iconostasis in the oldest monasteries around the country. After them, visually evidence of the tradition, the folk dances, the songs, the instruments and the clothing culture (the traditional robe) are enabled by the appearance of the first film camera in Macedonia and the first recorded evidence of the Manaki brothers from 1905. Later, with the advancement of the film industry and cinematography, around 1950, short ethnological films were recorded in which activities from people's every day lives were portrayed. Miravci wedding is one of the many films which testify the former tradition and culture. Customs, rituals in the region around Gevgelija, to be more precise in the village Miravci. **KEYWORDS:** Ethnological films: Vardar films, Miravci Wedding, traditional folk dances, ethnological analysis

ЕТНОКОРЕОЛОШКА АНАЛИЗА НА ЕТНОЛОШКИОТ ФИЛМ МИРАВСКА СВАДБА, СНИМЕН 1953 ГОДИНА

АПСТРАКТ

Најстарите визуелни записи кои сведочат за традиционалната култура во Македонија се од периодот на XIV век, а тоа се фреските и иконостасите во најстарите манастири низ државата. По нив, сведок за традицијата, ората, песните, инструментите и облековната култура (носијата), од аспект на визуелниот метод е првата појава на камерата во Македонија и првите видео записи на браќата Манак од 1905 година. Подоцна, со напредокот на филмската технологија и кинематографија, во 50-те години почнале да се снимаат кратки етнолошки филмови во кои се прикажани активности и моменти од секојдневниот живот на луѓето. Миравска свадба е еден од многуте такви филмови кои сведочат за некогашната традиција и култура, обичаи и обреди во околината на Гевгелија, поточно во селото Миравци.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Етнолошки филмови, Вардар филм, Миравска свадба, традиционални ора, етнокорелолошка анализа

Assist. Professor PhD Adrian Călin BOBA

University *Aurel Vlaicu* from Arad, Romania

diac_adrianboba@yahoo.com

ЦРКВЕНО ПОЈАЊЕ У САВРЕМЕНОЈ СРБИЈИ, 19-20 ВЕК.

АПСТРАКТ

Једногласно православно певање, мање или више неговано у сличним, „националним“ варијантама у Грчкој, Бугарској, Румунији и

Србији, одавно је неоправдано интегрисано у поље историјске музикологије. То је вокална музика која се, упркос прецизно регулисаним литургијским правилима, формира и култивише од првих векова хришћанства и кроз историју, углавном по традиционалним усмено пренешим принципима. Као и друге свете музичке праксе, карактерише га специфичан поетски и музички систем, тешко разумљив ако не учествујете активно у процесу интерпретације.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: православно појање, музикологија, усмени пренос, српска музика

CÂNTAREA BISERICESCĂ ÎN SERBIA MODERNĂ, SEC. XIX-XX

REZUMAT

Cântarea ortodoxă la unison, mai mult sau mai puțin cultivată în variante „naționale” similare în Grecia, Bulgaria, România și Serbia, a fost de multă vreme integrată nejustificat în domeniul muzicologiei istorice. Este o muzică vocală care, în ciuda regulilor liturgice precis reglementate, s-a format și cultivat încă din primele secole ale creștinismului și de-a lungul istoriei, în principal după principiile tradiționale transmise oral. Ca și alte practici muzicale sacre, se caracterizează printr-un sistem poetic și muzical specific, greu de înțeles dacă nu participi activ la procesul de interpretare.

CUVINTE CHEIE: Cântarea ortodoxă, muzicologie, transmitere orală, muzica sârbească

Professor PhD Vladimir JANEVSKI

Academy of Music, Ethnocoerology department, UGD Stip, RN Macedonia
vla_jan@yahoo.com

MALE RITUAL PROCESSIONS IN MACEDONIA

ABSTRACT

The subject of research on this topic is the male ritual processions in Macedonia. They are most often met as part of the winter ritual cycle, in the period of so called unbaptized days, that is, from January 7th to 9th. The main emphasis is placed on their classification and ethno-coreological characteristics, as well as their similarities as a unifying factor. This work explains their magical-protective function, territorial distribution, as well as their importance for the human community.

KEYWORDS: Ethnocoerology, classification, ritual props, masked processions, rusalii

МАШКИ ОБРЕДНИ ПОВОРКИ ВО МАКЕДОНИЈА АПСТРАКТ

Предмет на истражување на оваа тема се машките обредни поворки во Македонија. Најчесто се сретнуваат како дел од зимскиот обреден циклус, во периодот на некрстените денови, односно од 7ми до 9ти јануари. Главниот акцент е ставен на нивната класификација и етнокорееолошки карактеристики, како и нивните сличности како обединувачки фактор. Прикажана е нивната магиско – заштитна функција, територијална распространетост, како и нивната важност за човековата заедница.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Етнокорееологија, класификација, обредни реквизити, маскирани поворки, русалии

COFFEE BREAK

11:00 - 11:15

11:15 - 12:00

MODERATORS (S. 2):

Assist. Professor, MSc. Tijana JANEVSKA

and

Assist. Professor PhD Lavinius NIKOLAJEVIĆ

Assist. Professor, MSc. Ljupka STEFANOVSKA

N.I. Center of Culture Bitola

Academy of Music, Ethnochoreology department, UGD Stip, RN Macedonia

ljupka.stefanovska@yahoo.com

**ETHNO-COREOLOGICAL ASPECTS OF PETRINO VILLAGE ACCORDING TO
CVETA GELEVSKA**

ABSTRACT

In this paper, through the statements of our interlocutor Cveta Gelevska, born in 1932, we will learn more about the ethno-coreological characteristics of the

repertoire in the village of Petrino, which belongs to the Gorna Prespa ethnic area. We will present a clear picture of occasions, places and space for play, as well as in general about the dance tradition in the village, where dancing songs have a special place. According to our interlocutor, in the past, dancing songs were divided into men's and women's, namely, dancing songs that were sung and played only by men holding each other's shoulders, and women's songs, which were sung and played by women holding hands lowered down. When we speak about the dance pattern, according to the statement of our interlocutor, we conclude that the men played a simple dance pattern, of the Lesnoto (Easy dance) dance type, while the women had a slightly more complex dance pattern when performing dance songs. Musical accompaniment in the past was a clarinet and a drum, as our interlocutor statement.

KEYWORDS: Ethnographic features, place, space, traditional songs, dances, musical accompaniment

ЕТНОКОРЕОЛОШКИ АСПЕКТИ НА СЕЛО ПЕТРИНО СПОРЕД ЦВЕТА ГЕЛЕВСКА АПСТРАКТ

Во овој труд преку исказите на нашиот соговорник Цвета Гелевска, родена 1932 година, ќе дознаеме повеќе за етнокорелолшките карактеристики на репертоарот во село Петрино, кое припаѓа на етничкиот предел Горна Преспа. Ќе прикажеме јасна слика за прилики, места и простор за игра, како и воопшто за орската традиција во селото, каде посебно место имаат ороводните песни. Ороводните песни, според нашиот соговорник, во минатото се делеле на машки и женски и тоа, ороводни песни кои ги пееле и играле само мажи држејќи се за рамо и женски, кои ги пееле и играле жените држејќи се за раце ниско спуштени долу. Кога станува збор за игроорниот образес, според исказот на нашиот соговорник, заклучуваме дека мажите играле едноставен игроорен образец, од типот на ороото Лесното, додека жените имале малку по сложена форма на игроорни обрасци при изведувањето на ороводните песни. Музичка придружба во минатото биле грнета и тапан, како што кажува нашиот соговорник.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: етнографски карактеристики, место, простор и прилики за игра, ороводни песни, ора, музичка придружба.

Igor POPOV

Spec. Vasp. za tradicionalnu igru

Academic Society for Music Cherishing *Gusle* Kikinda

guslekikinda@gmail.com

OVERVIEW OF THE DANCE REPERTOIRE OF POMORIŠJE (FROM THE MIDDLE OF THE 19TH CENTURY UNTIL TODAY)

ABSTRACT

This paper will present the dancing repertoire of Serbs in Pomorišje from the middle of the 19th century to the present day. The data, crucially collected within the rigorous Ethnocamp - Study research of the musical traditional folklore of Banat, and a small amount of literature that deals with this topic, form the basis of this study. The first part of the paper is devoted to the material collected from the literature. In contrast, the second part presents the results of modern, systematic field research, permanently realized within Kikinda's *Ethnocamp*. The paper meticulously follows the chronological order of the research findings, starting with the oldest, the description of the dance made by the officer Stanislav Šumarski in 1846. It then moves on to the precious memories and descriptions of the Serbian *kolo*, by Imre Paluđai from 1855. A detailed description of the dance was presented by Antal Hadžić, from 1891; as well as details from Uroš Predić's painting, *Srpsko kolo*, from 1890, which is the only visual representation of dance in this area from that period. The mention of Serbian dances in Vojvodina by historian Dušan J. Popović, is also significant, as well as an exceptional and extensive description of Serbian dances from the Arad County by Ištvan M. Kolarov from 1912, which represents a source of particular importance. Sava Ilić and Tihomir Vujčić left us information on the names of dances in the Romanian and Hungarian parts of the Pomorišje (middle of the 20th century) as well as musical notations of the same dances. I would especially single out the published scientific study by Dr. Laszlo Felfeldi (2003), which is an exceptional contribution to the research and preservation of the dance heritage of the Serbs in the Hungarian Pomorišje Region.

KEYWORDS: Pomorišje, Serbian traditional dance, *Etnokamp*, research, dance repertoire

ПРЕГЛЕД ПЛЕСНОГ РЕПЕРТОАРА ПОМОРИШЈА (ОД ПОЛОВИНЕ ХІХ ВЕКА ДО ДАНАС)

АПСТРАКТ

Овај рад представиће играчки репертоар Срба у Поморишју од половине ХІХ века до данас. Подаци су прикупљани у оквиру *Еџнокамџа* - Студијског истраживања музичког традиционалног фолклора Баната и малобројне литературе која се бави овом тематиком. Први део рада посвећен је материјалу прикупљеном из литературе, док су у његовом другом делу

представљени резултати савремених, систематских теренских истраживања, перманентно реализованих у оквиру кикиндског *Еџнокамѝа*. У раду се, као најстарији, помиње опис игре који је начинио официр Станислав Шумарски, 1846. године, након ког се наводе драгоцени помени и описи српског кола, као мешовите игре, Имреа Палуђаија из 1855. год. Представљен је богат и детаљан опис игре Антала Хаџића, из 1891; као и детаљи са слике Уроша Предића, *Срџско коло*, из 1890. године, која је једини визуелни приказ игара овог подручја из тог периода. Значајан је и помен српских игара у Војводини историчара Душана Ј. Поповића, као и изузетан и опширан опис српских игара из Арадске жупаније, Иштвана М. Коларова из 1912. године, који, као такав, представља извор од посебног значаја. Сава Илић и Тихомир Вујичић, оставили су нам податке о називима игара у румунском и мађарском делу Поморишја (половина XX века) као и нотне записе истих. Посебно издвајам објављену научну студију др Ласла Фелфелдија (2003) као изузетан допринос изучавању и очувању играчког наслеђа Срба у мађарском Поморишју.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Поморишје, Српска традиционална игра, *Еџнокамѝ*, Истраживања, Играчки репертоар

MSc. Hristijan NIKOLOVSKI

SMBSC "Ilija Nikolovski Luj" Skopje. Course of traditional music and dances,
RN Macedonia

hristijan.nikolovski@ugd.edu.mk

HISTORICAL ASPECTS OF THE KINETOGRAPHY INSCRIPTIONS

ABSTRACT

In this paper, we will try to make an analytical review of cinetographic letters that were used in the territory of the former Yugoslav state, which included the territories of today's Serbia, Macedonia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Slovenia and Montenegro. We will also give a critical review of Laban's cinetography, its acceptance, use and influences that are still felt and clearly seen in these spaces even today. As we said, we would like to highlight the cinetographic letters through their representatives and their works, which are of great importance and leave lasting marks in ethno-coreology science.

KEYWORDS: Historical aspects, Kinetography letters, Yugoslav kinetography, Labannotation, science

ИСТОРИСКИ АСПЕКТИ НА КИНЕТОГРАФСКОТО ПИСМО

АПСТРАКТ

Во овој труд ќе се обидеме да направиме аналитички осврт на кинетографски писма кои биле користени на територијата на бившата Југословенска држава која ги опфаќала териториите на денешна Србија, Македонија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Словенија и Црна Гора. Исто така ќе дадеме критички осврт на Лабановата кинетографија, нејзиното прифаќање, употреба и влијанијата кои и ден денес се осеќаат и јасно се гледаат и на овие простори. Како што кажавме би сакале да ги истакнеме кинетографските писма преку нивните претставници и нивните дела кои се од огромно значење и оставаат трајни белези во етнокореолошката наука.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Историски аспекти, Кинетографски писма, Југословенска кинетографија, Лабанотација, наука

SUNDAY – 28/07/2024

10:00 - 11:00

MODERATORS (S. 1):

Assoc. PhD Adrian Călin BOBA
and
Assist. Professor Silvester PROLE

Professor PhD Habil. Lucian Emil ROȘCA

West University of Timișoara, Romania
rosca.lucian@e-uvt.ro

FOLK MUSIC TRANSCRIPTIONS – THE COMPLEXITY AND PARTICULARITY OF THE INTERPRETATION

ABSTRACT

The approach of the stylistic element of the folkloric instrumental repertoire from Banat and Transylvania, as well as belonging to the Romanian musical folklore generally speaking, is difficult concerning transcription and learning of a differentiated repertoire. The lack of knowing the regional, differentiation and the writing of shallow transcriptions led to the incapacity to note the details of a score. In my opinion, the most important thing are the ornaments, which, along the other elements: musical scales, cadence systems, the architectonic form of the melodic line etc. particularise each region's style. In other words - the characteristic stylistic element.

As a general case, what these simplistically interpretable musical transcriptions look like and what they are missing I will tell you so much.

KEYWORDS: Transcription, notation, interpretation, ornamentation, ethno-stylistic

TRANSCRIERILE MUZICALE FOLCLORICE – COMPLEXITATEA ȘI PARTICULARITATEA INTERPRETĂRII

REZUMAT

Abordarea elementului stilistic al repertoriului instrumental folcloric din Banat și Transilvania, precum și apartenența la folclorul muzical românesc în general, este dificilă în ceea ce privește transcrierea și însușirea unui repertoriu diferențiat. Necunoașterea regionalului, diferențierea și scrierea transcrierilor superficiale au dus la incapacitatea de a nota detaliile unei partituri. În opinia mea, cel mai important lucru sunt ornamentele, care, alături de celelalte elemente: scări muzicale, sisteme de cadență, forma arhitectonică a liniei melodice etc. particularizează stilul fiecărei regiuni. Cu alte cuvinte - elementul stilistic caracteristic. Ca și caz general, cum arată aceste transcrieri muzicale simplist interpretabile și ce le lipsește vă voi atăta.

CUVINTE CHEIE: Transcriere, notație, interpretare, ornamentală, etno-stilistică

Assist. Professor PhD Lavinus NIKOLAJEVIĆ

West University of Timisoara, Romania Faculty of Music and Theatre

lavinus.nikolajevic60@e-uvt.ro

THE ROMANIAN KAVAL

ABSTRACT

The Kaval is considered a traditional instrument in Romania, although its origins are from the Middle East. The Romanian culture borrowed the old word „quawal” of Arabic origin, this name being currently used in Egypt and Morocco. In the Balkan Peninsula several peoples use similar names for some aerophone instruments belonging to this family. In Turkey, the names „kaval” or „ney” (semi-traverse flute) are found. In the oral culture of Bulgarians and Macedonians, aerophone instruments related to those from the Romanian space are found. In Romania, the musical scale of the kaval is of chromatic minor (with the 4th step raised), within the grave register; the 7th step is missing and the ambitus can span up to three octaves. The most common is the kaval that has the fundamental sound „la”, in addition to it, there are also the kaval with the fundamental sound „si” and rarely with the fundamental sound „sol”. The sound structure of the musical scale in the low register of the kaval with the fundamental sound „la” has the following organization: la, si, do1, re#1, mi1, fa1. The kaval is the only aerophone instrument in the flutes family that has a minor musical scale as its base. The lower limit of the instrument register was

determined by the physical-acoustic length of the resonator tube (the maximum length being determined by the anatomical configuration of the hands). The material from which this instrument is made is paltin of hazel wood. The instrument can be made of one piece or two (this being a tunable instrument). **KEYWORDS:** Traditional aerophone instruments, musical scales, Balkan space, wood essences

CAVALUL ROMÂNESC

REZUMAT

Cavalul este considerat un instrument tradițional în România cu toate că originile sale sunt din Orientul Mijlociu. Românii au împrumutat vechiul cuvânt „quawal” de origine arabă, această denumire fiind folosită și în prezent în Egipt și Maroc. În Peninsula Balcanică mai multe popoare folosesc denumiri asemănătoare pentru unele instrumente aerofone care aparțin acestei familii. În Turcia se întâlnesc denumirile de „kaval” sau „ney” (fluier semitraversiere). În cultura orală a bulgarilor și macedonenilor se întâlnesc instrumente aerofone înrudite cu cele din spațiul românesc. În România scara muzicală a cavalului este de factură minoră cromatică (cu treapta a IV-a urcată), în cadrul registrului grav lipsind treapta a VII-a. Ambitusul poate cuprinde până la trei octave. Cel mai des întâlnit este cavatul care are sunetul fundamental „la”, pe lângă acesta întâlnindu-se și cavatul cu sunetul fundamental „si” și rareori cu sunetul fundamental „sol”. Structura sonoră a scării muzicale în registrul grav a cavalului cu sunetul fundamental „la” are următoarea organizare: la, si do1, re#1, mi1, fa1. Cavalul este singurul instrument aerofon din familia fluielor care are la baza sa o scară muzicală minoră. Limita inferioară a registrului instrumentelor a fost determinată de către lungimea fizico-acustică a tubului rezonator (lungimea maximă fiind determinată de către configurația anatomică a mâinilor). Materialul din care se confecționează acest instrument este lemnul de paltin sau alun. Instrumentul poate fi dintr-o bucată sau două (acesta fiind un instrument acordabil).

CUVINTE CHEIE: Instrumente tradiționale aerofone, scări muzicale, spațiu balcanic, esențe de lemn

Assistant MSc Tijana JANEVSKA

Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

tijana_jan@hotmail.com

ANALYTICAL REVIEW OF *IVANDENKI* – WOMEN'S RITUAL PROCESSIONS FROM GORNA PRESPA

ABSTRACT

The subject of research on this topic was the Ivanden ritual processions and ritual singing in the Gorna Prespa ethnic area. By using special research techniques and methods, relevant data was obtained for the topic in question. The research focused on demonstrating the continuity of their periodic active performance as well as the religious aspects of these ritual processions. The main emphasis was placed on the comparative analysis of the Ivanden rites in rural and urban environments. Special attention was also given to the ritual props. Even today, the Ivandenki are part of the living ritual tradition, and with that, there is a tendency to ensure their greater revival with adaptation for stage performance.

KEY WORDS: Ivandenki, ritual songs, ethno-choreology, comparison, research

АНАЛИТИЧКИ ОСВРТ НА *ИВАНДЕНКИТЕ* – ЖЕНСКИ ОБРЕДНИ ПОВОРКИ ОД ГОРНА ПРЕСПА

АПСТРАКТ

Предмет на истражување на оваа тема беа иванденските обредни поворки и обредното пеење во етничкиот предел Горна Преспа. Со користење на посебни техники и методи на истражување, се дојде до релевантни податоци за обработената тема. Прикажан е континуитетот на нивното периодично активно изведување, како и религиозните аспекти на овие обредни поворки. Главниот акцент е ставен на компаративната анализа на иванденските обреди во руралните и градските средини. Посебен осврт е даден и кон обредните реквизити. Иванденките и ден денес се дел од живата обредна традиција, а со тоа се стреми и кон нивна поголема актуализација со адаптација за сценска изведба.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Иванденки, обредни песни, етнокорееологија, компарација, истражување

MA. Valentin SOKLEVSKI

NI Centre of Culture - Bitola, RN Macedonia
vsoklevski@gmail.com

THE STATE, ISSUES AND PROSPECTS OF ASSOCIATIONS, GROUPS AND ENSEMBLES IN THE FOLKLORE FIELD DURING THE WORLDWIDE PANDEMIC

ABSTRACT

At the end of 2019 and particularly at the beginning of 2020, the corona virus Covid 19 started spreading intensively throughout the world and in the Republic of N. Macedonia and the situation gained pandemic proportions. The paper entitled *The State, Issues and Prospects of Associations, Groups and Ensembles in the Folklore Field During the Worldwide Pandemic*, which is the result of the eponymous research, is a testimony to a time when the battle for human health was paramount, but also to a period when another battle was fought to preserve the existence of traditional values in the various establishments working in the field of folklore. I hope that the obtained information shall contribute to overcoming the consequences of the pandemic and to creating new prospects for the folklore field in the Republic of N. Macedonia and beyond.

KEYWORDS: Tradition, folklore, folklore group, pandemic

СОСТОЈБАТА, ПРОБЛЕМИТЕ И ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА, ГРУПИТЕ И АНСАМБЛИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ФОЛКЛОРОТ ВО СИТУАЦИЈА НА СВЕТСКА ПАНДЕМИЈА

АПСТРАКТ

На крајот од 2019 и особено во почетокот на 2020 година со голем интензитет низ целиот свет па и во РС Македонија започна да се шири инфекцијата со корона вирусот „ковид 19“ и ситуацијата доби пандемски размери. Делото „Состојбата, проблемите и перспективите на здруженијата, групите и ансамблиите од областа на фолклорот во ситуација на светска пандемија“, кое е резултат на истоименото истражување, е сведоштво за едно време во кое првенствена е битката за здравјето на луѓето, но и време во кое се води битка за континуитет на живото егзистирање на традиционалните вредности во субјектите од фолклорната дејност. Се надевам дека добиените сознанијата ќе придонесат за санирање на последиците од пандемијата и за трасирање на нови перспективи во фолклорната дејност во РС Македонија и пошироко.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Традиција, фолклор, фолклорна група, пандемија

COFFEE BREAK

11:00 - 11:15

11:15 - 12:00

MODERATORS (S. 2):

Assist. Professor PhD Lavinius NIKOLAJEVIĆ
and
Assist. Professor, MSc. Tijana JANEVSKA

Senior assist. Sofija VUČIĆEVIĆ

Academy of Arts University of Banja Luka
Department for ethnomusicology and musicology
sofija.vucicevic@au.unibl.org

THE MEANING AND ROLE OF THE GUSLE ON THE EXAMPLE OF NATIONAL SINGER WITH GUSLE ACCOMPANIMENT KOSTA PLAKALOVIĆ

ABSTRACT

The gusle as a traditional chordophone instrument, represents one of the most ancient, but also extremely vital traditional instrument on the Balkan Peninsula. There are significant works on the origin of the gusle, as well as its historical representation and importance, which will be discussed in the introduction itself. Emphasizing the role of the individual, primarily the epic tradition, is increasingly relevant today among ethnomusicologists and folklorists. Kosta Plakalović, as a contemporary and folk singer with gusle accompaniment who lives in the Sarajevo area, in Vučja Luka and Mokro, is undeniably one of the most respected guslar in the 21st century, both in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, as well as in the wider area of the republics of the former Yugoslavia. The main part of the work contains information that will try to shed light on the meaning and role of the gusle. This will contribute to the role that individuals play in contemporary ethnomusicology, especially when it comes to the epic singing with gusle accompanying. Kosta Plakalović is a so-called guslar of the Montenegrin style, who sees Montenegro as the motherland of Serbianness and heroism, and his artistic character captivates with exceptional charisma, which is deeply rooted in the Dinaric culture and musical tradition.

KEYWORDS: Gusle, meaning of gusle, role of gusle, Dinaric culture

ЗНАЧЕЊЕ И УЛОГА ГУСАЛА НА ПРИМЈЕРУ НАРОДНОГ ГУСЛАРА КОСТЕ ПЛАКАЛОВИЋА САЖЕТАК

Гусле, као традиционални кордофони инструмент представљају један од најдревнијих, али и изузетно виталних традиционалних инструмената на простору Балканског полуострва. О поријеклу гусала, те историјској заступљености и важности постоје врло значајни радови, о којима ће бити ријечи у самом уводу. Истицање улоге појединца, првенствено епског гуслара је данас све више актуелно међу етномузиколозима и фолклористима. Коста Плакаловић, као савремени и народни гуслар који живи у сарајевском крају, на Вучјој Луци и у Мокром, неоспорно је један од најугледнијих гуслара у 21. вијеку, како у Републици Српској и Босни и Херцеговини, тако и на ширем простору република бивше Југославије. Главни дио рада садржи информације којима ће се расвијетлити значење и улога гусала, чиме ће приказати улога појединца у савременој етномузикологији, нарочито у домену епског гуслара. Коста Плакаловић је гуслар тзв. црногорског стила који Црну Гору посматра као матицу српства и јунаштва, а његов умјетнички лик плијени изузетном харизмом која је дубоко укоријењена у динарску културу и музичку традицију.

КЉУЧНЕ РИЈЕЧИ

Гусле, улога гусала, значење гусала, Коста Плакаловић, динарска култура

Stud. PhD Adrian BALLA

West University of Timisoara, Romania Faculty of Music and Theatre
adrian.ball96@e-uvv.ro

THE TRADITIONAL MUSICAL REPERTOIRE OF BANAT – ASSIMILATION OF COHABITING ETHNICITIES

ABSTRACT

It is known that the Banat area represented an example of inter-ethnic and inter-confessional understanding and collaboration, with several cohabiting minorities. Each one left a deep impression on Banat culture, both in architecture, gastronomy, dialectology, and in the field of arts. Within traditional music we encounter some common repertoires that are distinguished only by the order of the variants, they being structurally almost identical. Following the research I have carried out, I have identified several songs that belong to both the Romanian and the Hungarian, Serbian, Bulgarian or Gypsy repertoire.

KEYWORDS: Folklore, common, ethnicities, influences, Banat

REPERTORIUL MUZICAL TRADIȚIONAL DIN BANAT - ASIMILĂRI ALE ETNIILOR CONLOCUITOARE

REZUMAT

Este cunoscut faptul că zona Banatului a reprezentat un exemplu de înțelegere și colaborare interetnică și interconfesională, existând aici mai multe minorități conlocuitoare. Fiecare și-a lăsat adânc impregnată amprenta în cultura bănățeană, atât în arhitectură, gastronomie, dialectologie, cât și în domeniul artelor. În cadrul muzicii tradiționale întâlnim unele repertorii comune care se disting doar de ordinul variantelor, ele fiind din punct de vedere structural aproape identice. În urma cercetărilor pe care le-am realizat Am identificat mai multe melodii care aparțin atât repertoriului românesc cât și celui maghiar, sârbesc, bulgăresc sau țigănească. Este bine cunoscut faptul că zona Banatului a reprezentat un exemplu de înțelegere și colaborare interetnică și interconfesională, existând aici mai multe minorități conlocuitoare. Fiecare și-a lăsat adânc impregnată amprenta în cultura bănățeană, atât în arhitectură, gastronomie, dialectologie, cât și în domeniul artelor. În cadrul muzicii tradiționale întâlnim unele repertorii comune care se disting doar de ordinul variantelor, ele fiind din punct de vedere structural aproape identice. În urma cercetărilor pe care le-am realizat Am identificat mai multe melodii care aparțin atât repertoriului românesc cât și celui maghiar, sârbesc, bulgăresc sau țigănească.

CUVINTE CHEIE: Folclor, comun, etnii, influențe, Banat

MA. Marjan ANDONOVSKI

National Institution Ensemble for Folk Dances and Song of Macedonia *Tanec*,
Skopje, RN Macedonia
marjan.andonovski@ymail.com

THE STYLISTIC CHARACTERISTICS OF THE MALE AND FEMALE FOLK CHAIN DANCES IN THE DOCUMENTARY FILM "RHYTHM AND SOUND" - 1955

ABSTRACT

The subject of this master's thesis is the folk dances presented in the documentary *Rhythm and Sound*, directed by Trajche Popov. The film was released in 1955 as a *Vardar Film* production and constitutes one of the first

Macedonian documentaries with a story revolving around the Macedonian intangible cultural heritage, here in the form of traditional dance and music. The objective of this film is to portray the traditional dances, their essence, and their meaning through select examples typical for certain Macedonian ethnographic regions. The filmmaker chooses the National Folk Dance Ensemble *Tanec* as the only performer of the folk dances. The entirety of the dances presented in the documentary were part of the ensemble's standard repertoire and therefore constituted its base program, which was performed during the ensemble's beginnings. However, it might be noteworthy to say that a significant part of these dances is still performed today.

KEYWORDS: Ethnochoreology, cinematography, costume, analysis, method

СТИЛСКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА МАШКИТЕ И ЖЕНСКИ ИГРООРНИ ПРИМЕРИ ВО ДОКУМЕНТАРНИОТ ФИЛМ РИТАМ И ЗВУК – 1955 АПСТРАКТ

Предмет на оваа магистерска работа се народните ора присутни во документарниот филм *Ритам и звук* во режија на Трајче Попов. Филмот е објавен во 1955 година во продукција на *Вардар филм* и претставува еден од првите македонски документарни филмови чие сценарио се темели на нематеријалното културно наследство на македонскиот народ изразен преку игра и песна. Целта на самиот филм е да се претстават народните ора, нивната суштина и значење преку одбрани примери кои се карактеристични за одредени игроорни подрачја на Македонија. Како единствен интерпретатор на орските игри авторот го одбира Ансамблот *Танец*. Сите примери на игри присутни во овој филм се дел од репертоарот на ансамблот и истовремено претставуваат базична програма која се изведувала во периодот на неговите почетоци, но вреди да се напомене дека добар дел од овие игри се изведуваат сè до денес.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Етнохореологија, кинематографија, носија, анализа, Метод

M O N D A Y – 29/07/2024

10:00 - 12:00

**ROUND TABLE:
ETHNO-MUSICOLOGY, ETHNOCHOREOLOGY AND ETHNOLOGY IN THE
BALKAN COUNTRIES –
Variability towards directions of action in the context of applying
scientific, cultural and artistic research.**

The theme of the round table of this edition of the conference discusses the evaluation and interests of our areas of expertise and which cannot be avoided in the cultural, artistic, concrete research and didactic directions context - with inter-diversifying, authentic and responsible applicability for our projects.

MODERATOR:

MSc Ljupka Stefanovska

Magister of Ethnochoreology – Music Academy, University *Goce Delcev*
Stip, NI Centre of Culture - Bitola, RN Macedonia

KEYNOTE SPEAKER GUESTS:

Valentin Soklevski

Magister of Ethnochoreology, Expert associate – NI Centre of Culture Bitola,
RN Macedonia

Professor PhD **Habil. Lucian Emil Roşca,**
West University of Timisoara, Romania

Professor PhD **Dragica Panić Kašanski**
Department of Ethnomusicology, Akademy of Arts UNIBL Banja Luka, Serbia

Professor PhD **Vladimir Janevski**
Music Academy, University *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

Assoc. PhD **Adrian Călin Boba**
West University of Timisoara, Romania

Assistant Professor **Hristijan Nikolovski**
Music Academy, University od *Goce Delcev* Stip, RN Macedonia

Spec. ed. for traditional dances **Igor Popov**
Akademsko Društvo za negovanje muzike *Gusle* Kikinda

Director **Zoran Petrović**
Akademsko Društvo za negovanje muzike *Gusle* Kikinda, Srbija

**Signing of the cultural and scientific partnership and cooperation agreement
by the official members, between NI Centre of Culture - Bitola, Republic of
North Macedonia and the Association for Banat Culture, Timisoara, Romania**

NOTES

NOTES

NOTES

ASOCIAȚIA PENTRU CULTURĂ BĂNĂȚEANĂ
VEREIN FÜR DIE BANATER KULTUR
THE ASSOCIATION FOR BANAT CULTURE

**EVENIMENTE CULTURALE
CULTURAL EVENTS**

**REUNIUNI ȘTIINȚIFICE
SCIENTIFIC MEETINGS**

**PUBLICAȚII
PUBLICATIONS**

**ARHIVE SONORE ȘI RESTITUIRI
SOUND ARCHIVES AND
RESTORATIONS**

**Bitola, Republic of North Macedonia
2024**

NI Centre of Culture - Bitola

Shirok Sokak street, 7000 Bitola, Republic of North Macedonia

Phone: +389 71 252 132, Email: ilindenskidenov@gmail.com